

Kynning fyrir verkefnisstjórn 3. áfanga rammaáætlunar

Umhverfisráðuneytið - Skuggasundi

9. desember 2014

Hvað vitum við um ferðamál?

Staða gagnaöflunar og rannsókna í ferðapbjónustu

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Dr. Edward H. Huijbens

Forstöðumaður Rannsóknamiðstöðvar
ferðamála og prófessor við Háskólann á
Akureyri

edward@unak.is

Þrjár tegundir rannsókna í ferðamálum

- Gagnaöflun
- Ráðgjöf og þjónusturannsóknir
- Fræðirannsóknir

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Gagnaöflun

Gagnaöflun snýst um söfnun á helstu tölum og stærðum ferðabjónustu og ferðamála. Byggt á þeim verða til vísar og myndir sem sýna þróun mála

- Dæmi:
 - Talning Ferðamálastofu í flugsstöðinni
 - Gistináttatalning Hagstofu Íslands
 - Gerð hliðarreikninga Hagstofu Íslands
 - Kortavelta
 - Seld flugsæti og sætanýting

Ráðgjöf og þjónusturannsóknir

Ráðgjöf og þjónusturannsóknir snúa að úrvinnslu þeirra gagna sem aflað er. Þá er unnið með fyrirliggjandi gögn og þau sett saman á nýjan hátt eða rýnt í vísa til að svara spurningum sem brenna á greininni í daglegri önn.

„Ef hægt er að orða spurningu liggur svarið iðulega fyrir“

- Dæmi:
 - Verkfræðistofur
 - Endurskoðunarfyrtæki
 - Ráðgjafafyrtæki

Fræðirannsóknir

Fræðirannsóknir snúa að rýningu fyrirliggjandi gagna og túlkun þeirra í leit að spurningum eða leit svara við spurningum sem greinin hefur ekki spurt að enn. Þessar rannsóknir rýna einnig forsendur gagnaöflunar og aðferð þeirra

- Dæmi
 - Rýni hliðarrekninga Hagstofu Íslands
 - Ítargreining gagna úr spurningakönnunum
 - Styrktar rannsóknir fræðafólks

Hvert viljum við stefna?

Ylrækt eða námavinnsla?

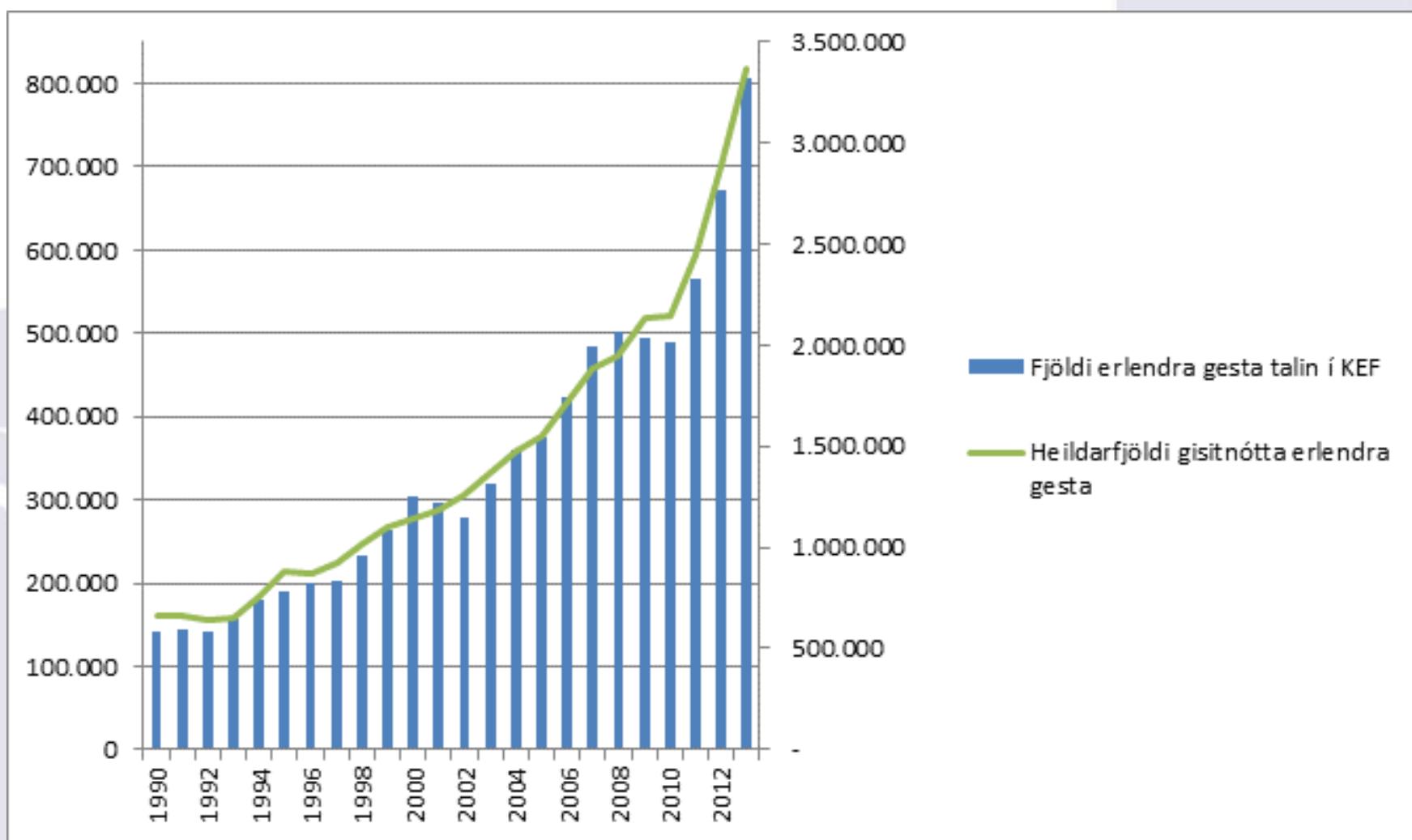

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

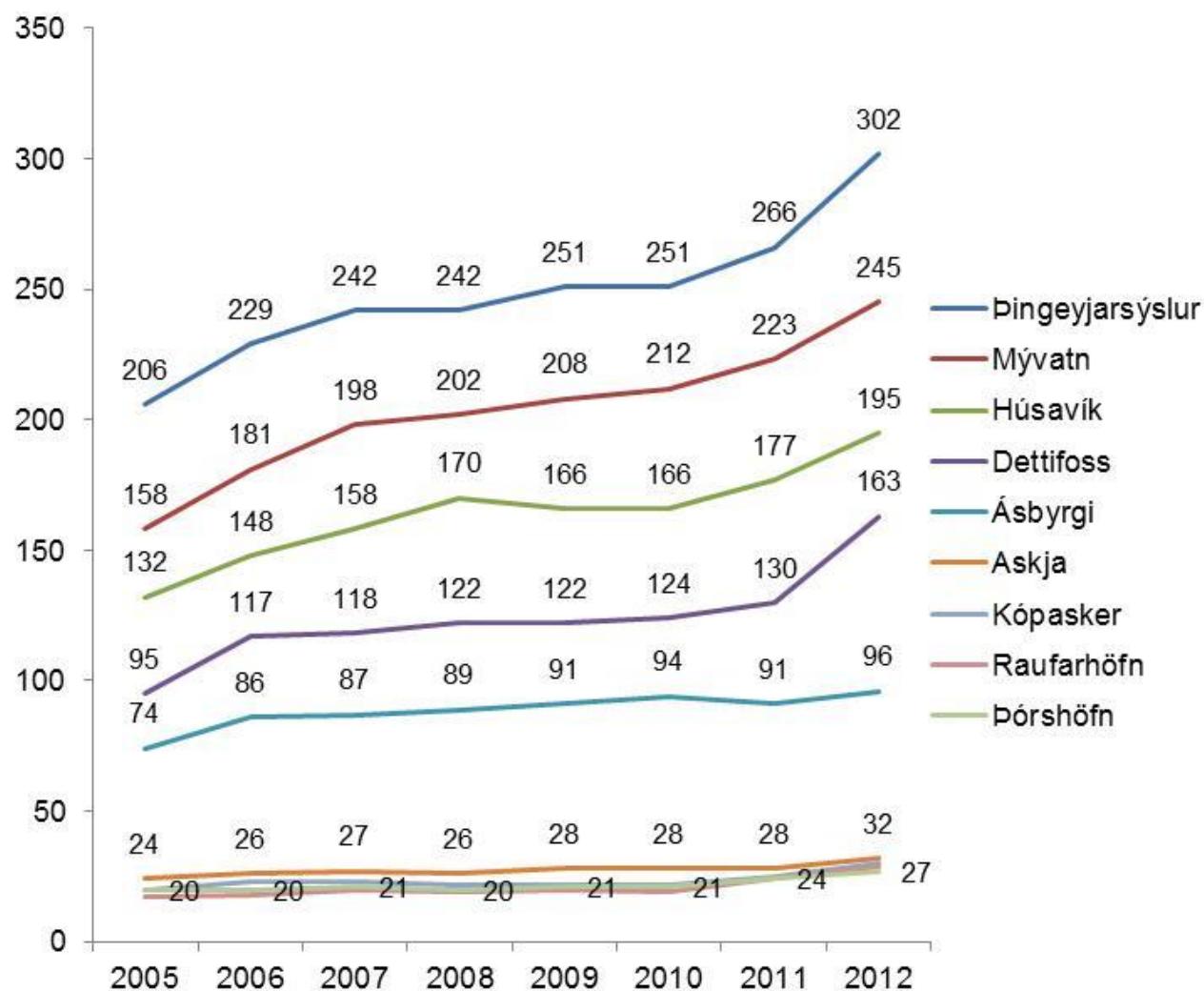

Stokksnes, október 2014

Gestir til landsins

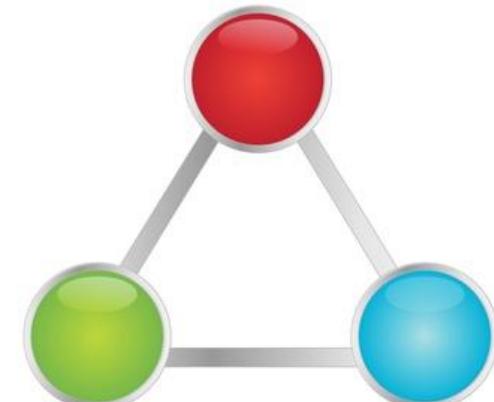
Heildarfjöldi gesta á svæði...

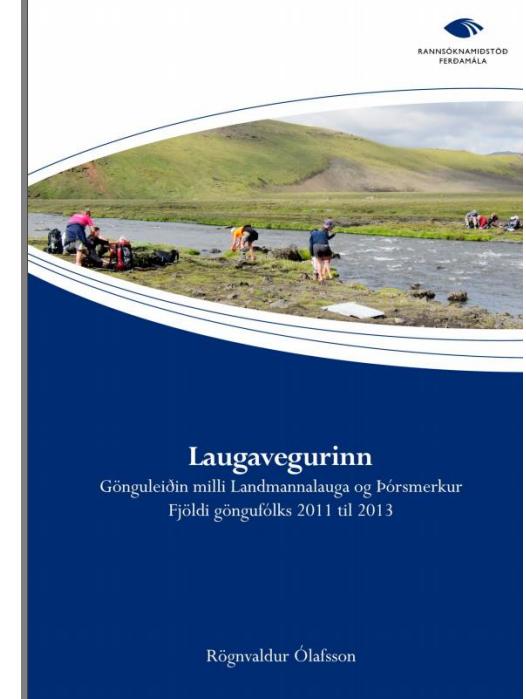
Áætlaður heildarfjöldi gesta í Þingeyjarsýslu og á völdum stöðum þar 2005-2012 (fjöldi í þúsundum). (Rögnvaldur Guðmundsson, 2013, bls. 16)

Talning fjölda til að þekkja úrtak

- Vegagerðin
- Teljarar göngufólks
- Sölutölur eða fjöldi hjá lykilfyrirtækjum
- Gistinætur

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

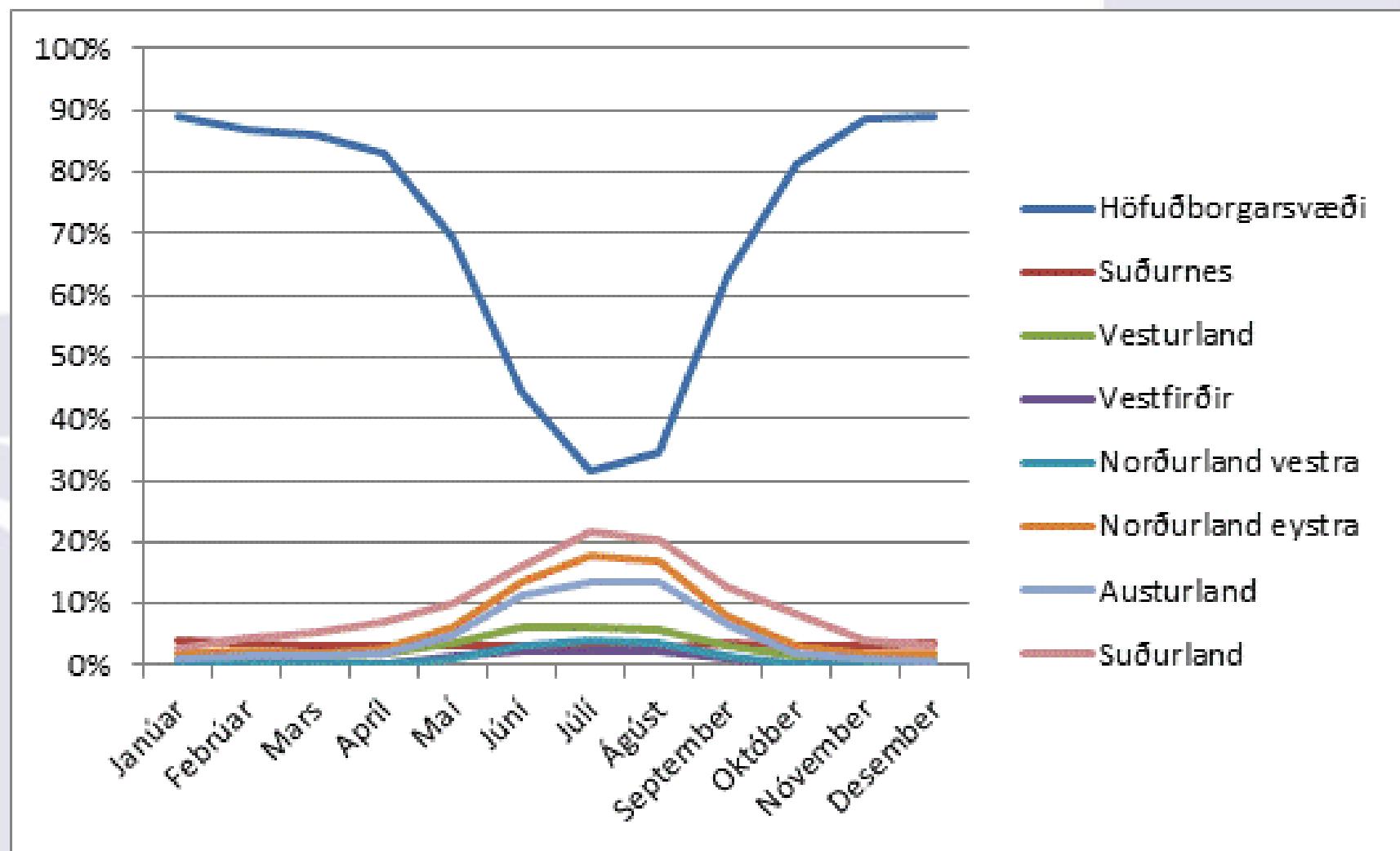

Gistinætur 1998-2013

Meðaltal dreifingar eftir svæðum

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Þróun árstíðasveiflu

Tafla 1: Gini stuðull gistenátta útlendinga á öllum gistiþöðum 1998-2013

	Höfuðborgarsvæði	Suðurnes	Vesturland	Vestfirðir	Norðurland vestra	Norðurland eystra	Austurland	Suðurland
1998	0,32	0,44	0,66	0,75	0,78	0,75	0,77	0,72
1999	0,29	0,49	0,7	0,74	0,77	0,74	0,76	0,73
2000	0,28	0,46	0,71	0,75	0,77	0,73	0,76	0,72
2001	0,25	0,36	0,68	0,74	0,76	0,71	0,75	0,72
2002	0,27	0,44	0,7	0,73	0,76	0,73	0,73	0,71
2003	0,27	0,42	0,7	0,74	0,74	0,73	0,73	0,68
2004	0,28	0,41	0,69	0,75	0,75	0,73	0,72	0,68
2005	0,29	0,44	0,65	0,74	0,74	0,72	0,73	0,66
2006	0,27	0,43	0,65	0,71	0,73	0,7	0,69	0,67
2007	0,26	0,42	0,66	0,69	0,75	0,7	0,68	0,66
2008	0,24	0,44	0,65	0,7	0,74	0,71	0,7	0,65
2009	0,27	0,43	0,68	0,7	0,71	0,72	0,71	0,65
2010	0,26	0,43	0,69	0,71	0,71	0,7	0,71	0,62
2011	0,26	0,44	0,66	0,71	0,71	0,7	0,68	0,62
2012	0,2	0,39	0,64	0,66	0,71	0,64	0,67	0,59
2013	0,17	0,36	0,55	0,66	0,67	0,61	0,63	0,53
Meðaltal	0,26	0,43	0,67	0,72	0,74	0,71	0,71	0,66

Leiðarkerfi Icelandair

Business data

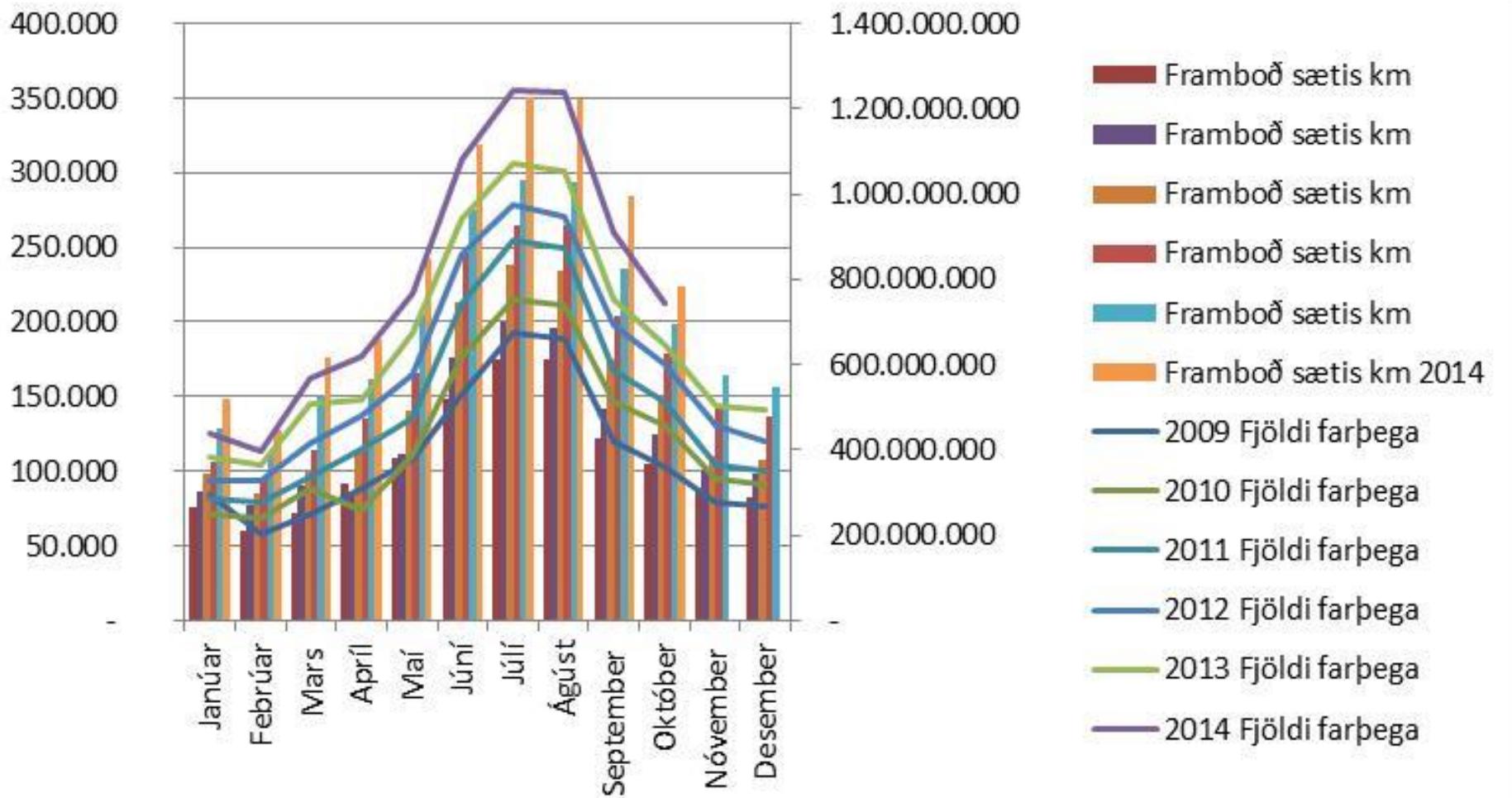
RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Þróun rekstrar Icelandair Group Millilandaflug

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ FERÐAMÁLA

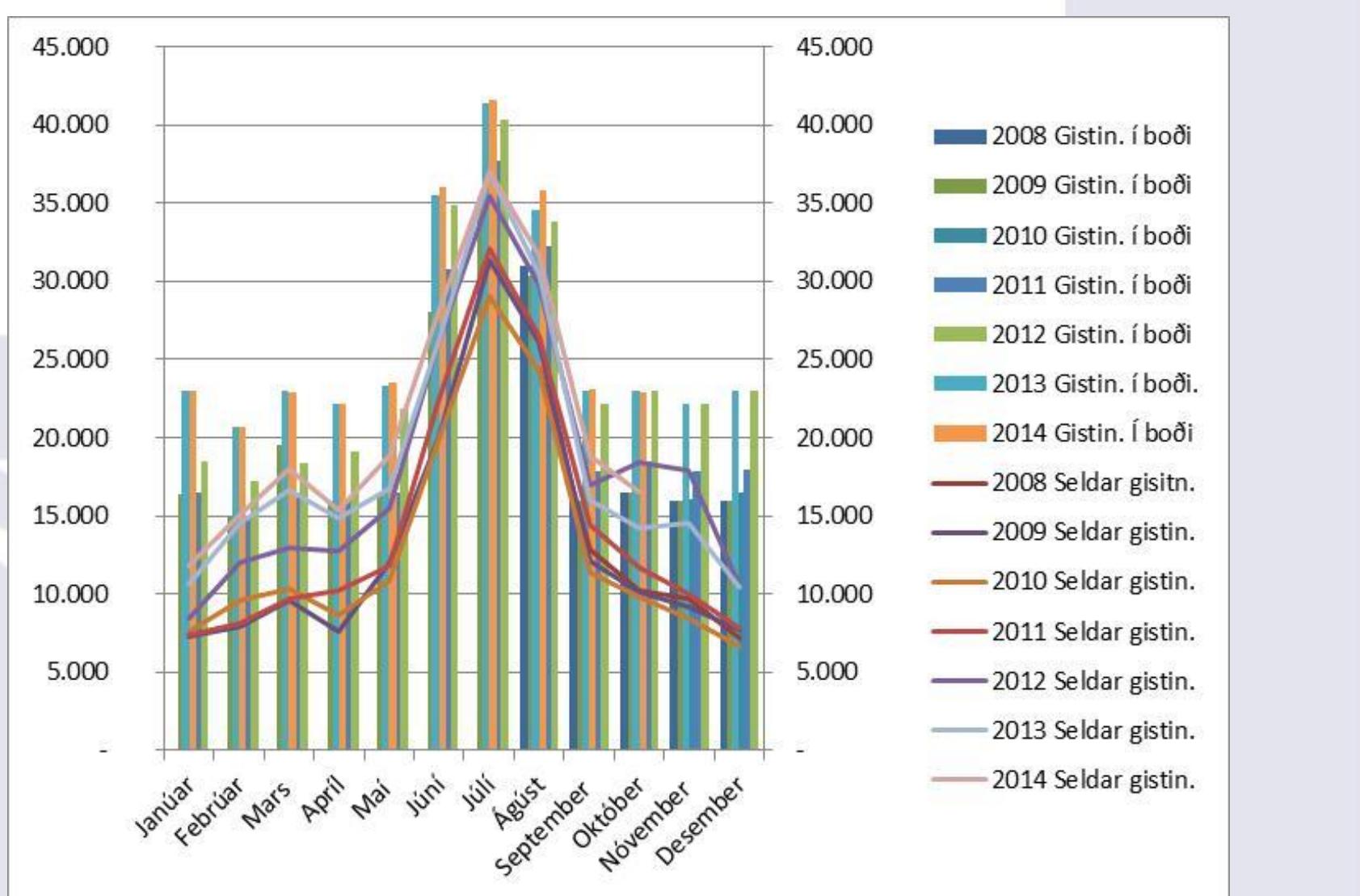

Þróun rekstrar Icelandair Group

Hótel

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Icelandair hótel

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

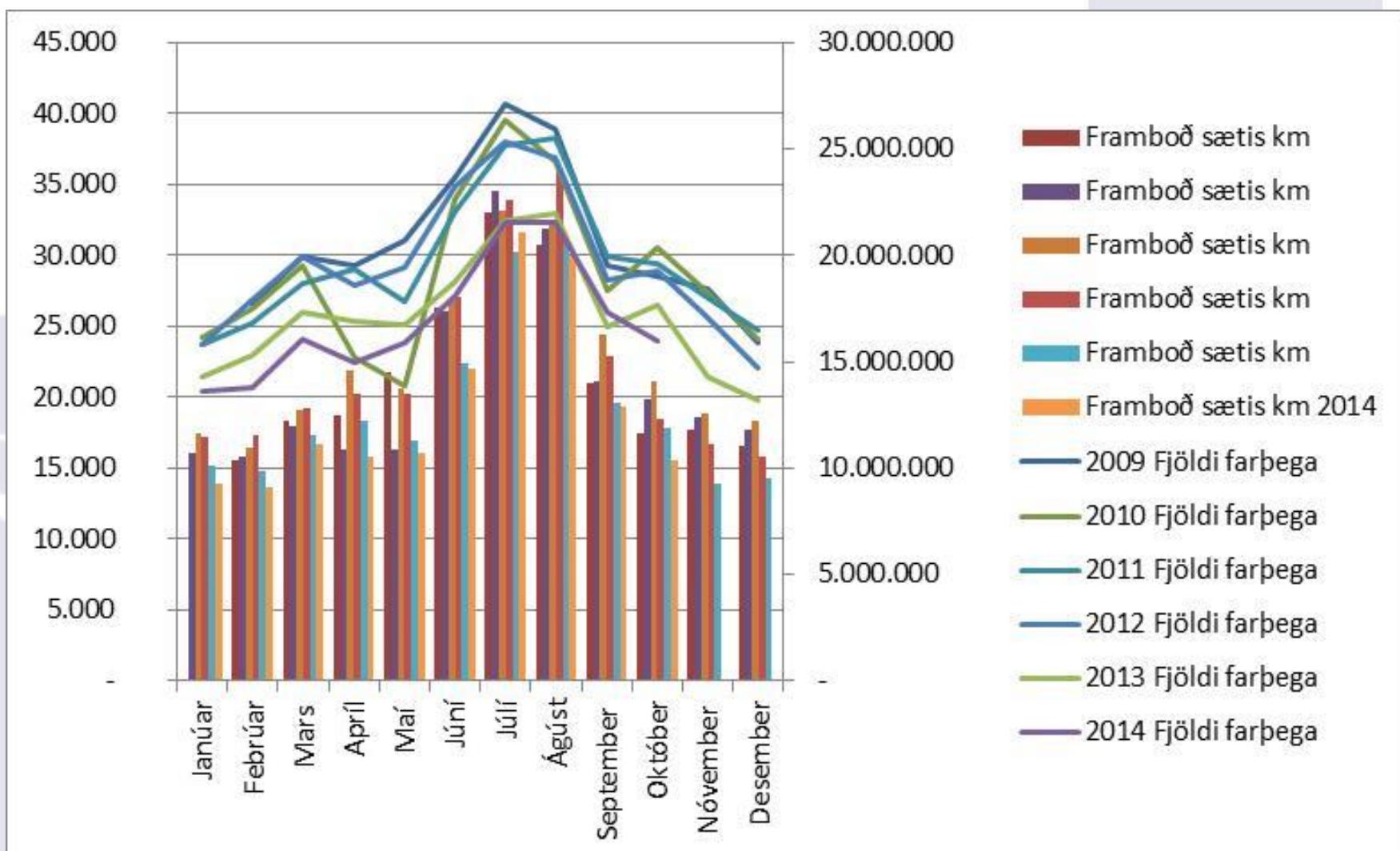

Þróun rekstrar Icelandair Group

Innanlandsflug

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Leiðarkerfi Air Iceland

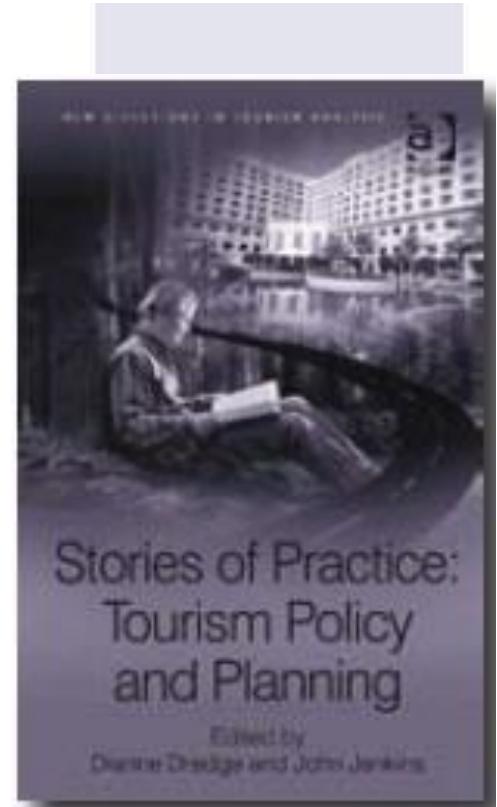
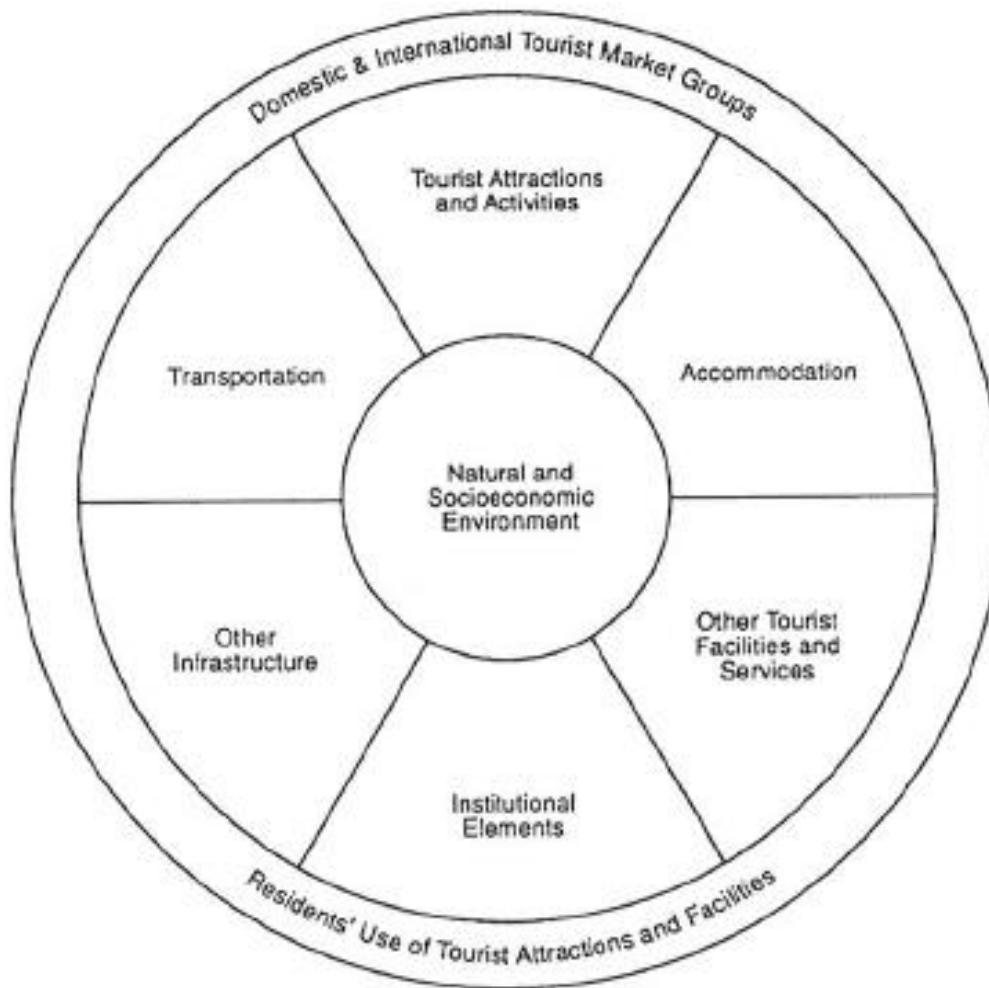
Ferð skipa með viðkomu á Íslandi

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Auðlindir ferðapjónustu

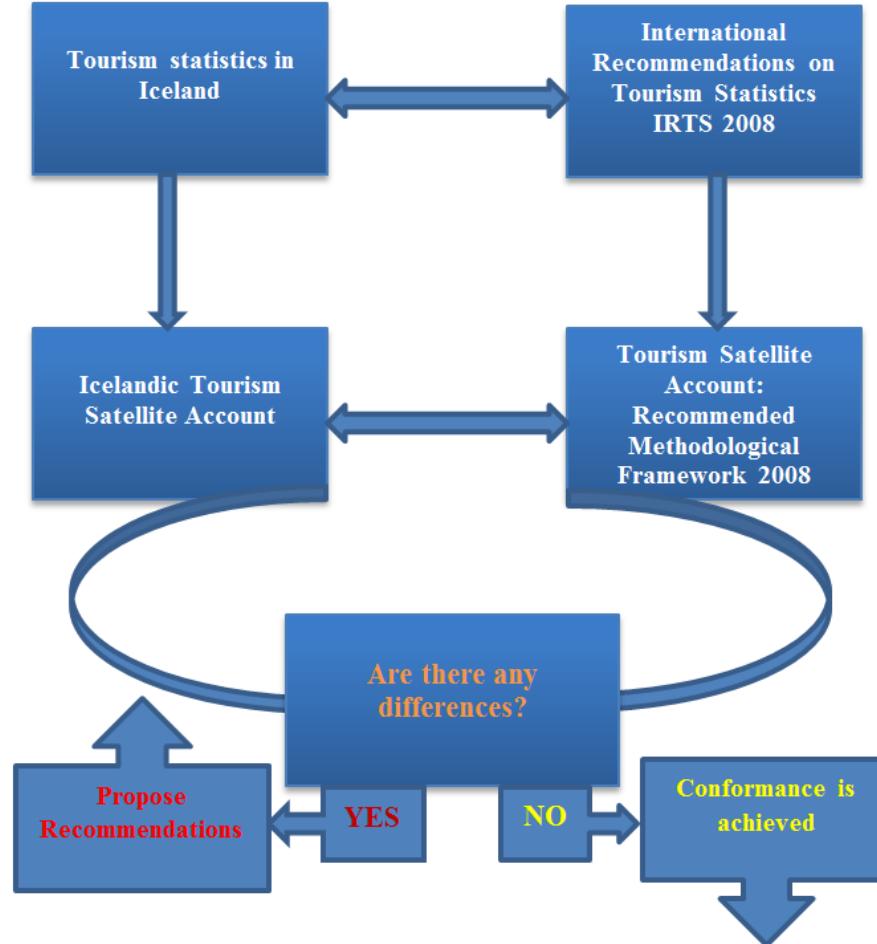

Inskeep, 1991: *Tourism Planning: An integrated and sustainable development approach*, bls. 39

Hliðarreikningar Hagstofu Íslands

Rýni hliðarreikninga

Source: *author*

Kjarninn hér heima

Tafla 15. Neysla ferðamanna innanlands á markaðsvirði 2009

Table 15. Total internal tourism consumption at market prices 2009

Verðlag hvers árs, milljónir króna <i>Current prices, million ISK</i>	Neysla ferða- manna alls Total tourism consump- tion	Neysla erlendra ferða- manna Inbound tourism consump- tion	Neysla innlendra ferða- manna Domestic tourism consump- tion	Neysla þ.a. heimilin of which house- holds	þ.a. fyrir- tæki of which corpora- tion	þ.a. hið opinbera of which general govern- ment
Heildarneysla í ferðaþjónustu <i>Total tourism consumption</i>	183.670	111.316	72.354	64.434	4.205	3.716
Einkennandi ferðaþjónustu atvinnugreinar						
<i>Tourism characteristic industries</i>	123.101	78.028	45.073	37.376	4.108	3.590
1. Gistíþjónusta <i>Accommodation services</i>	20.015	12.405	7.610	5.999	1.011	600
1.1 Hótelgisting <i>Hotel services</i>	10.550	8.755	1.795	556	778	461
1.2 Önnur gistíþjónusta <i>Other accommodation services</i>	9.464	3.650	5.814	5.443	233	138
2. Veitingaþjónusta <i>Food and beverage serving services</i>	16.394	6.907	9.487	7.238	1.412	837
3. Farþegaflutningar <i>Passenger transport services</i>	74.513	53.354	21.159	17.982	1.417	1.760
3.1 Farþegaflutningar á landi <i>Land passenger transport</i>	6.332	4.478	1.855	1.855	—	—
3.2 Farþegaflutningar á sjó <i>Ocean passenger transport</i>	1.591	1.031	560	560	—	—
3.3 Farþegaflutningar með flugi <i>Air passenger transport</i>	57.145	39.740	17.404	14.834	1.114	1.457
3.4 Leiga flutningatækja, bilaleiga og fleira <i>Transport equipment rental</i>	9.445	8.105	1.340	733	303	303
4. Ferðaskrifstofur <i>Travel agency services</i>	12.180	5.362	6.818	6.157	268	393
Ferðaþjónustutengdar atvinnugreinar						
<i>Tourism connected industries</i>	60.569	33.288	27.281	27.058	97	126
5. Smásala bensíns, viðgerðir og viðhald bifreiða <i>Automotive fuel retail and repairs</i>	11.677	2.263	9.415	9.415	—	—
6. Önnur þjónusta tengd farþegaflutningum <i>Other supportive transport activities</i>	8.758	6.454	2.304	2.081	97	126
7. Menningarstarfsemi <i>Cultural services</i>	3.351	1.597	1.754	1.754	—	—
8. Afspreyng og tómstundastarfsemi <i>Recreation and entertainment</i>	5.411	4.311	1.100	1.100	—	—
9. Ímis önnur þjónusta við ferðamenn <i>Miscellaneous tourism services</i>	3.638	2.018	1.620	1.620	—	—
10. Ímis verslun tengd ferðaþjónustu <i>Miscellaneous tourism retail services</i>	27.733	16.645	11.088	11.088	—	—
Heildarneysla í hagkerfinu á markaðsvirði <i>Total tourism consumption at basic prices</i>	1.161.403
Neysla ferðaþjónustu, % af heildarneyslu*	15,8	9,6	6,2	5,5	0,4	0,3
% of total consumption at market prices*						

Metin heildarútgjöld

	Meðal- útgjöld	Meðal dvalarlengd	Metin heildarútgjöld	
	á Norðurlandi	á Íslandi	á Norðurlandi	á Íslandi
Árið 2009	34.624 kr.	7,3 nætur	251.370 kr.	317.156 kr.
Árið 2010	29.103 kr.	7,6 nætur	221.370 kr.	264.834 kr.
Árið 2011	31.252 kr.	7,45 nætur	232.824 kr.	289.076 kr.

Tafla 2. Ferðaneysla erlendra ferðamanna, meðalútgjöld

Figure 2. Inbound tourism consumption/expenditure, average per tourist

Ferðaneysla erlendra ferðamanna innanlands, millj. króna	Total inbound consumption, billion ISK	Krónur ISK				
		Meðal- útgjöld á ferðamenn Expenditure by tourists	Meðal- útgjöld á dag Tourists expenditure by day	Meðal- útgjöld á ferðamenn Expenditure by SDV*	Expenditure by overnight stays	Meðal- útgjöld á gistenætur alls Expenditure by night
2008	93.780	186.813	28.434	10.488	48.273	7.348
2009	111.316	225.363	33.596	12.392	52.272	7.792
2010	116.940	236.557	32.365	12.410	54.923	7.818

Hagstofa Íslands, 2011: Ferðabjónustureikningar 2009–2011, bls. 8

Meðaltal?

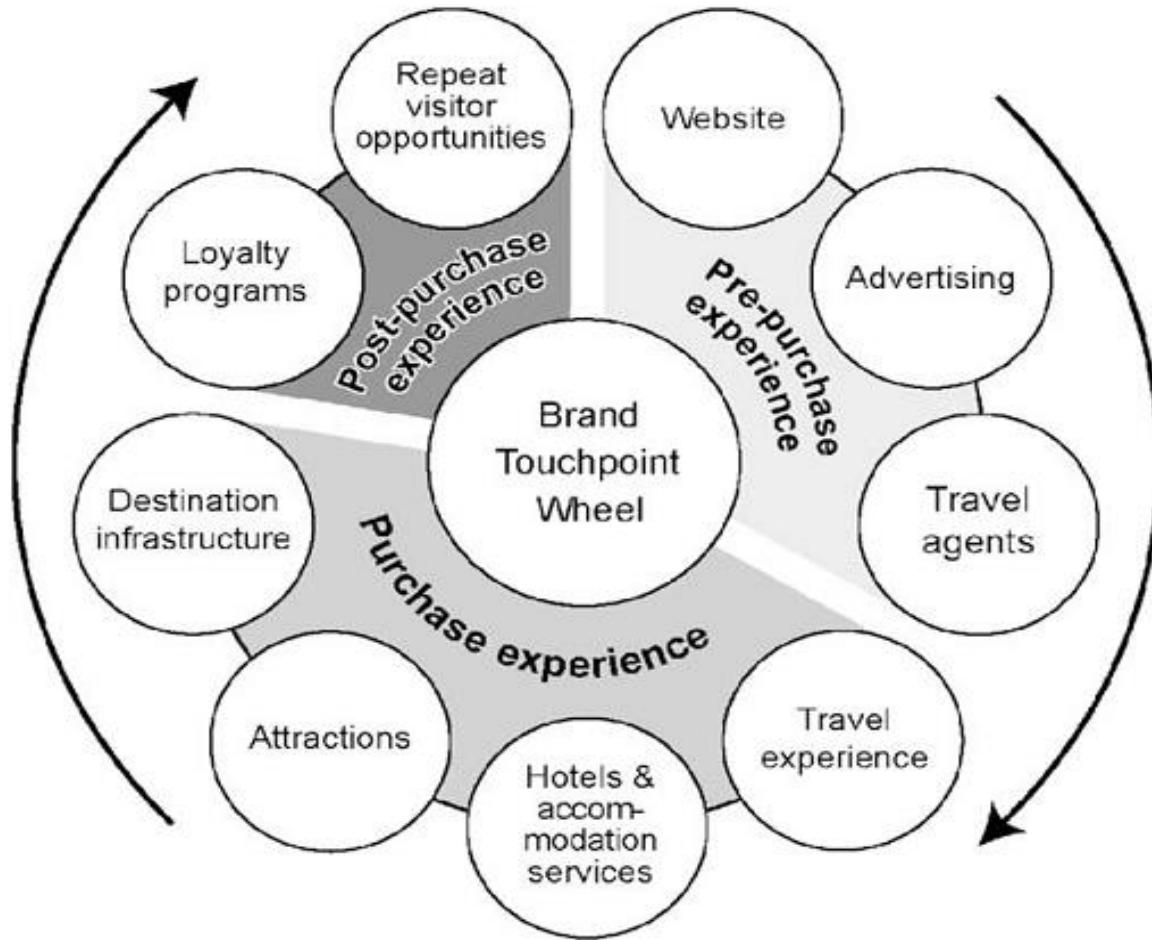
Ferðaneysla erlendra ferðamanna innanlands 2009 / Gistinætur útlendinga alls 2009

$$111.316.000.000 / 2.129.575 = 52.271 \text{ kr.}$$

$$\text{Hlutdeild flugsins: } 39.740 / 111.316 = 36\%$$

$$\text{Neysla utan flugs: } 0,64 \times 52.271 = 33.610 \text{ kr.}$$

Hver er gesturinn?

Gestir til Íslands

- Spurningakannanir meðhöndlæ samfélagið sem markað
- Skoðanakannanir magnbinda allt er varðar samfélagið og skoða ekki eiginleika þess
- Svör við könnunum hafa ekkert greinanlegt innihald

Erlendir ferðamenn á Íslandi
Þróun á ferðavenujum og áhrif á samgöngukerfi

Hlut af verkefnið
Áhrifasvið höfuðborgarsvæðisins og helstu þróuhljóðana.
Unnið fyrir samgönguráð

Lend-
rás af
Bjarni Reynisson
juni 2006

Erlendir ferðamenn á Íslandi
frá september 2008 til ágúst 2009

og samanburður við árið á undan

RANNSÓKNIR & RÁÐGJÓF
FERÐAVENNUSTÖÐUNAR

Erlendir ferðamenn á Íslandi
sumarið 2010
og samanburður við sumrin á undan

RANNSÓKNIR & RÁÐGJÓF
FERÐAVENNUSTÖÐUNAR

mmr
Markaðs- og miðstærnaskára

Könnun meðal erlendra ferðamanna
á Íslandi sumarið 2011
- unnið fyrir Ferðamálastofu -

Júní 2012

FERÐA
MÁLA
STOFA
ICELANDIC
TOURIST
BOARD

Eftir skýslunnar eru háð notkunarrettir MMR/Markaðs- og miðstærnaskára enf.
Óljó opinber dreifing eda fjárlitun er óheimil nema með skriflegu samþykki MMR.

Lífstílsgreining

- Félagsleg staða
- Lífstíll
- Persónueinkenni

Persónugerðir ferðafólks

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Cohen (1972)	Plog (1977)	Perreault, Dorden and Dorden (1979)	Cohen (1979)	Belgian survey (1986)
The organized mass tourist	Psychocentric	homebody	Recreational tourist	Traditionalists
The individual mass tourist		vacationers	Diversionary tourists	Family - sun, sand sea lovers
The explorer		budget travellers	Experiential tourist	Discoverers
The drifter	Allocentric	moderates	Experimental tourist	Nature viewers
		adventurous	Existential tourist	Contact minded
				Active sea lovers

Dalen (1989)	Gallup and American Express (1989)	Smith (1989)	Wood and House (1991)	Wickens (1994)
Traditional materialists	Indulgers	Charter	Bad tourist	Lord Byrons
Traditional idealists	Worriers	Mass		Heliolatrus
Modern materialists	Economizers	Incipient		Shirley Valentines
Modern idealists	Dreamers	Unusual	Good tourist	Ravers
	Adventurers	Off-beat		Cultural heritage
		Elite		
		Explorers		

Persónugerðir beirra sem leita á pólana

RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

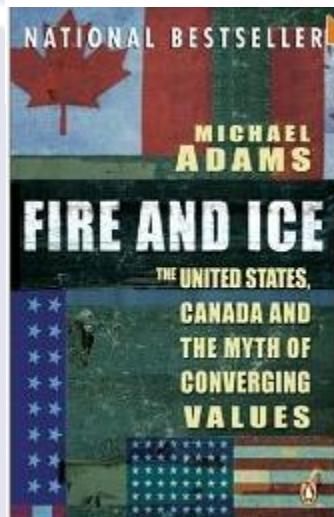
Viken	Kaltenborn	Grenier	Snyder	Tourist types
Scientists		Experts of science		<i>Scientists</i>
Conquerors	Expeditionists	Conquerors	Adventure tourism	<i>Adventurous</i>
Naturalists	Wildernists	Birdwatchers	Ecotourism	<i>Naturalists</i>
	Traditionalists	Naturalists		
	Contradictionists	Cocooners	Sightseeing (mass tourism)	<i>Leisure</i>
	Pragmatists	Lonely travellers		
		Romance seekers		
		History lovers	Cultural and heritage	<i>Culture</i>
		Photographers		
			Fishing and hunting	<i>Documentary</i>
				<i>Game</i>
				<i>Climate</i>

Source: Based on Viken (1995), Kaltenborn (1991, 1992, 1996), Grenier (2000), and Snyder (2007).

Gestir til Kanada

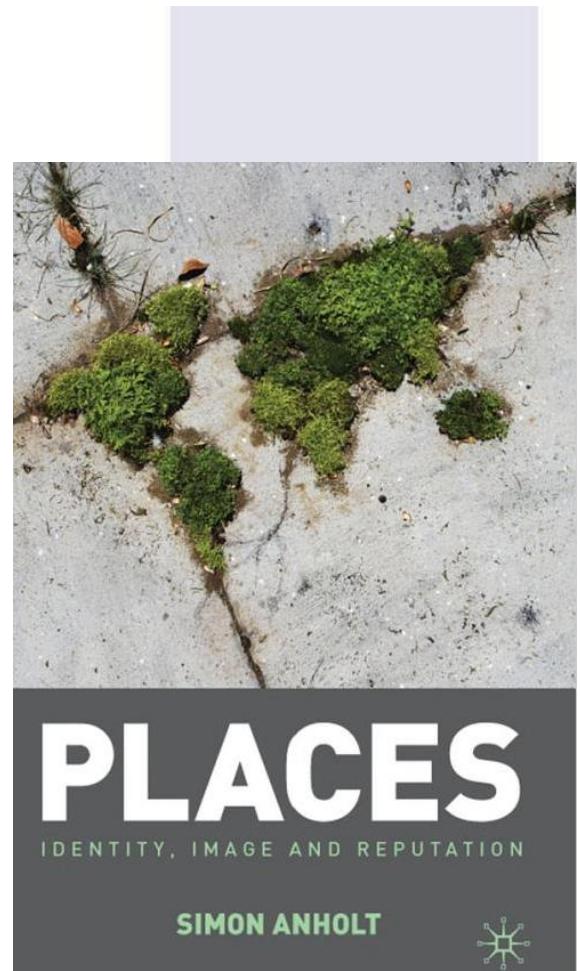
RANNSÓKNAMIÐSTÖÐ
FERÐAMÁLA

Af: <http://en-corporate.canada.travel/resources-industry/toolkits/eq-teaser>, skoðað 10. janúar 2012

Markaðsfærsla

- Stefna
(e. *strategy*)
- Efniviður
(e. *substance*)
- Táknrænar athafnir
(e. *symbolic action*)
- Rammi
(e. *structure*)

Anholt, 2010: *Places*, bls. 13, sá einnig Hjalager, 2011: The invention of a Danish well-being tourism region: Strategy, Substance, Structure and Symbolic Action.

Hvar er kjarninn?

